

El futur del capitalisme

Michel Nieva mostra el poder de la ciència-ficció en un Silicon Valley que ara mateix escriu l'avenir

Justo Barranco

Perquè alguna cosa existeixi, primer l'han d'imaginar. Quanta part del nostre món l'han creada els escriptors amb la seva imaginació? Sobretot, amb la ciència-ficció. Des de Jules Verne –que va dir que l'escriptor de ciència-ficció “escriu en paper el que després d'altres esculpiran en acer”–, a H.G. Wells. Arthur C. Clarke –impulsor dels viatges espacials i que va imaginar l'ús de satèl·lits per a les telecomunicacions– o Neal Stephenson: la seva novel·la *Snow crash*, del 1992, s'ha convertit en un planter de futur. Fins al punt, apunta Michel Nieva (Buenos Aires, 1988) a l'opuscle *Ciència ficció capitalista*, que es va erigir en oracle de Silicon Valley.

Ambientada al segle XXI, a *Snow crash* després d'un col·lapse econòmic global els EUA privatitzen tots els serveis i cedeixen la sobirania de Los Angeles a un grup de megacorporacions. Enmig del caos, els individus es llancen –fa 32 anys– al Metavers per fugir de les seves vides precàries. No només Mark Zuckerberg robaria el concepte per a la seva plataforma: l'obra va inspirar des de les criptomonedes a Google Earth, la Viquipèdia o l'ús del terme sànskrit *avatar*. Gegants de Silicon Valley com Bill Gates, Sergey Brin o Peter Thiel van reconèixer el seu deute, i Jeff Bezos contractaria Stephenson per a la seva empresa espacial Blue Origin.

Nieva traça les fortes relacions de la literatura futurista amb el sistema econòmic, fins al punt que, elucubra, “potser la ciència-ficció és

JIM WATSON / AFP

CIENCIA FICCIÓN CAPITALISTA
Michel Nieva

Anagrama, Barcelona, 2024
136 p. | paper, 12,90 € |
e-book, 9,99 €

una fase superior del capitalisme”: Elon Musk materialitzant amb els seus viatges espacials la *Fundació* d'Isaac Asimov, que el va fascinar, Jeff Bezos amb la *Trilogia marciana* de Kim Stanley Robinson, Paul Allen i les novel·les de Robert Heinlein, que va profetitzar exoesquelets mecànics amb *Starship troopers*. Allen, cofundador de Microsoft, va dir que la ciència-ficció és “la inspiració més important per crear fora del sentit comú, força a repensar el món i les seves possibilitats futures”.

“Quan s'afirma que la ciència-ficció pertany a l'àmbit especulatiu és aquesta capacitat d'especulació la que les corporacions tradueixen a l'àmbit financer”, apunta Nieva, just enmig avui, diu, d'una nova edat d'or de la ciència-ficció capitalista en què els que competeixen per anar a l'espai ja no són l'URSS i els EUA, sinó els homes més rics del món. Milionaris producte d'una “ideologia californiana” sorgida de l'aliança entre hippies i yuppies que uneix l'aversió a l'Estat i la seva intervenció i amb mites com el del hacker en un Silicon Valley que ja era un niu de lobbies corporatius i interessos militars i on empreses com Tesla prosperen amb subsidis.

Empresaris que salvaran el món si l'Estat no ho impedeix i ja convertits en autors d'una narrativa de futur anarcocapitalista amb geoenyeria climàtica i mineria extraterrestre que solucionarà les crisis socioambientals en el que a Nieva li sembla la narració d'una humanitat sense món, amb turistes que viuen mil anys i viatgen pel cosmos fent selfies mentre la Terra crema. Una projecció de futurs corporatius mentre el planeta, endeutat i en la incertesa, no pot projectar el seu.

Elon Musk salta amb la samarreta 'Occupy Mars' amb Trump

QUEMAR LAS NAVES

Matt Higgins
Empresa Activa
Madrid, 2024
254 p. | paper, 14 € | e-book, 8,99 €

El febrer del 2022, en els inicis de la ferotge invasió russa, els Estats Units van oferir al president d'Ucraïna un pla d'evacuació. La seva resposta a les xarxes va ser contundent: “No necessito un pla de fugida, necessito munició”. Descartava qualsevol pla de fugida, una decisió que molts líders en la història, des d'Alexandre el Gran fins a Juli Cèsar, cremant les naus, van adoptar per donar-ho tot en la batalla. L'autor defensa en aquest llibre que massa plans alternatius acaben per parilitzar-nos.

EL APRENDEDOR

Curro Rodríguez
Lid Editorial
Córdoba, 2024
170 p. | paper, 22,95 €

El camí d'un emprenedor des de la seva feina en els serveis d'emergències fins a la creació de successives empreses, incloent-hi els fracassos, els socis poc recomanables i la necessitat de recórrer a xecs de menjar. Una sort que finalment giraria cap a l'èxit envasant productes de gran consum en formats de menys impacte ambiental que el plàstic, triomfant amb l'aigua envasada en cartró mitjançant el Ly Company Group, estès ara per nombrosos països.

ENTRENANDO PARA EL ÉXITO

Francisco Javier de Miguel
Almuzara
Córdoba, 2024
350 p. | paper, 25 €

Psicòleg esportiu i consultor empresarial, l'autor desgrana què poden aprendre els líders empresarials de les estratègies esportives d'alt rendiment. Des de com l'entrenament específic i repetitiu millora habilitats crucials per al rendiment laboral fins com les estratègies de lideratge esportiu poden ser adaptades per motivar i dirigir equips amb eficàcia. I com la psicologia de l'esport ajuda a controlar l'estres, millorar la comunicació i fomentar la cohesió dels equips.

Josep Lluís Rovira

Emprenedor

Segle XXI: la Xina per KO tècnic

Arran del darrer viatge del president Sánchez a la Xina al setembre, val la pena parlar d'aquest país enfocant sota la perspectiva de la geopolítica mundial.

El món sempre ha estat dominat per potències. França i Espanya ho van ser durant alguns segles. Al XIX es va imposar l'imperi britànic, i al segle XX, i amb independència de la guerra freda, el dominador van ser els Estats Units. La pregunta ara és: qui serà considerada la gran potència del segle XXI? Per ara, la Xina va per bon camí.

La Xina actual, que va començar el segle passat amb un model de planificació socialista centralitzat, instaurat i dirigit per Mao Zedong, va tenir un revivament i una expansió extraordinària a partir del 1978 per les reformes impulsades per Deng Xiaoping, que van canviar totalment la situació del país amb un gran progrés econòmic, l'enfortiment de les classes mitjanes, i l'obertura a l'exterior que van fer pensar en una possible democratització del país. Les esperances es van acabar ràpidament a Tiananmen el 1989, malgrat la incorporació posterior de la Xina a l'OMC el 2001 amb el suport dels Estats Units.

La situació actual és d'una Xina cada cop més enfortida gràcies especialment a les seves inversions en l'exterior, especialment a l'Àfrica, en virtut dels seus recursos naturals, però també a Llatinoamèrica i a la Ruta de la Seda.

Darrerament, s'ha apoderat dels ports de Haifa (Israel), el Pireu (Grècia), Trieste (Itàlia), Hamburg (Alemanya) i a més a més, han fet grans terminals, tant a Barcelona com a València. A això cal afegir-hi la nova via comercial àrtica que s'està obrint i que abaratarà de manera important el comerç mundial i en què la Xina està tremendament interessada per intentar monopolitzar-la. En recursor i matèries primeres, domina les cadenes de subministraments de minerals com el liti, amb què es fan les bateries, i les de components necessaris per a la fabricació de les energies renovables. A la ciència i a la tecnologia li han donat un impuls

**Al capdavant
Les companyies
tecnològiques
xineses ja han
avançat les dels
EUA tant en
intel·ligència
artificial com
en computació
 quàntica**

extraordinari, perquè amb les companyies tecnològiques que ja tenen (Huawei, Xiaomi, Tencent, Alibaba...) ja han avançat els Estats Units i els han superat tant en intel·ligència artificial com en computació quàntica. A sobre, el seu programa espacial ha aconseguit plantar un Rover a Mart.

Políticament, les seves ambicions territorials s'han anat complint amb Macau i Hong Kong i el pas següent és Taiwan.

Es una economia dirigida, però el poc espai que queda a la iniciativa privada està molt ben aprofitat. No és una economia de lliure mercat, té un capitalisme d'Estat totalment diferent del model occidental, però els avantatges que això suposa per al món econòmic són ben pesosos.

Per tot això, sembla que a qui la història adjudicarà l'honor de potència dominadora del segle XXI serà a la República Popular de la Xina. La Xina per KO tècnic. |